

APELACIONI SUD, Paris

Presuda od 9.XII 1968.

Berson c/a Cie de navigation
fruitière, Cie générale transatlantique,
Sté Transaco Corporation i New Hampshire
Insurance Co of Manchester

Prijevoz stvari morem - Osiguranje tereta - Zakup i podzakup broda - Odgovornost zapovjednika, zakupca, brodovlasnika, podzakupca i osiguratelja - Zapovjednik odgovara primaocu samo za svoju nautičku djelatnost - Budući da u pogledu komercijalne djelatnosti mora slušati naloge svoga brođara, zapovjednik za tu djelatnost ne odgovara - Ako teretnica nije potpisana u ime brodovlasnika-zakupodavca i zakupoprimeca koji je dao brod u podzakup, oni ne odgovaraju za štetu proizrokovanu na teretu u toku prijevoza - Za ove štete odgovara podzakupac - Osiguratelj koji je u korist primaoca osigurao teret protiv rizika za štete koje nastanu tokom putovanja, ne može se pozivati na krivnju posade koja je skrivila štetu, jer su članovi posade, u odnosu na stranke ugovora o osiguranju, strane osobe - Pod ovom pretpostavkom osiguratelj je dužan osiguraniku-primaocu nadoknaditi štetu

Brod "Souguéta" vlasništvo Cie de navigation fruitière dat je u zakup Cie générale transatlantique. Zakupnik ga je dao u podzakup Sté Transaco Corporation. Podzakupnik je koristio brod i sklopio jedan ugovor o prijevozu maslaca od New Yorka do Anwersa. U teretnici koju je potpisao zastupnik podzakupca navedeno je da je primljeno na prijevoz 9.047 sanduka svježeg maslaca. Teret zbog štrajka radnika u luci Anwers nije tamo mogao biti iskrčan, pa ga je zapovjednik iskrcao u Boulogne-sur-Mer. Na odredištu je utvrđeno da nedostaje 9.482 kg maslaca. S obzirom na ovako veliki manjak, vještak koji ga je ustanovio misli da manjkajući teret nije ni bio ukrcan na brod. Primalac za nadoknadu štete tuži zapovjednika broda, brodovlasnika-zakupodavca, zakupnika i podzakupnika-brođara te osiguratelja.

Prvostepeni sud je odbio tužbeni zahtjev prema brodovlasniku i zakupcu, a podzakupca, zapovjednika i osiguratelja solidarno obvezao prema tužbenom zahtjevu.

Protiv prvostepene presude žali se jedino zapovjednik broda.

Drugostepeni sud je zapovjednikovu žalbu prihvatio i protiv njega odbio tužbeni zahtjev, a podzakupnika i osiguratelja obvezao je na naknadu štete.

Bitni razlozi Apelacionog suda jesu slijedeći:

Zapovjednik u svojoj žalbi navodi da u prvostepenom postupku nije uopće bila utvrđena njegova krivnja u pogledu nesposobnosti broda za plovidbu. Zakupodavac i zakupnik podržavaju prvostepenu presudu, a zakupnik posebno navodi da je utužena šteta prouzrokovana komercijalnim upravljanjem broda za koju djelatnost jedino odgovara podzakupnik. Osiguratelj u svoju obranu iznosi da za utuženu štetu on ne može biti odgovoran već svi ostali tuženici osim njega i to iz slijedećih razloga: Zapovjednik i podzakupnik su odgovorni jer ukrcaj tereta na neshvatljiv način nije bio kontroliran, a osim toga da je brod i prije potpunog ukrcaja tereta već bio prekrčan preko teretne linije. Zakupodavac i zakupnik su, prema stajalištu osiguratelja, obavezni jer je brod dat pod zakup insolventnoj firmi koja je osim toga i u stečaju.

Tužbeni zahtjev, kaže sud, osniva se na dva pravna temelja: na ugovoru o prijevozu i ugovoru o osiguranju. Na temelju ugovora o prijevozu firma Transaco nije obavezna na osnovi teretnice koja je bila potpisana u njezino ime. Nasuprot tome zakupodavac i zakupnik nisu odgovorni jer nisu potpisali teretnicu, pa prema tome nisu stupili u nikakav odnos s primaocem. Prvostepeni sud je pravilno postupio kad ih je oslobodio dužnosti naknade štete. Nasuprot tome firma Transaco je opravdano obavezna prema tužbenom zahtjevu, jer je u ovom slučaju nastupila kao vozar.

Zapovjednik može odgovarati samo za svoju nautičku djelatnost. U pogledu komercijalne djelatnosti on mora postupati prema brodarovim nalogima, pa prema tome za tu djelatnost nije ni odgovoran, jer nema veze s prijevoznim ugovorom.

Osiguratelj je obavezan na temelju police osiguranja i za djela brodara i njegove posade, a može, ukoliko to smatra utemeljenim, u regresnom zahtjevu od njih tražiti da mu nadoknade isplaćenu osigurninu.

Na temelju iznesenih razloga drugostepeni sud je zapovjednika oslobodio dužnosti naknade štete, a osiguratelja i podzakupnika obvezao prema tužbenom zahtjevu.

(DMF 1969, str.161)

B.J.